

DERS TANITIM ve UYGULAMA BİLGİLERİ

Dersin Adı	Kodu	Yarıyıl	T+U+L (saat/hafta)	Türü (Z / S)	Yerel Kredi	AKTS
Hukuki Düşünce ve Metodoloji	LW 137	Bahar	02+01+00	Zorunlu	2	4
Akademik Birim:	Hukuk					
Öğrenim Türü:	Örgün eğitim					
Ön Koşullar	Yok					
Öğrenim Dili:	Türkçe					
Dersin Düzeyi:	Lisans					
Dersin Koordinatörü:	Reyda ERGÜN					
Dersin Amacı:	1- Öğrencilere, dünyaya bir hukukçunun perspektifinden bakma becerisi kazandırmak. 2- Öğrencilere, diğer derslerde öğrenecekleri teorik bilgiyi uygulamada kullanırken izlemeleri gereken yolu öğretmek. 3- Öğrencileri hukukun temel kavramları ve sorunsallarıyla tanıştırmak. 4- Öğrencileri, hukuk ve mantık arasındaki derin bağ hakkında bilgilendirerek analitik düşünme ve soyutlama yetilerini geliştirmek. 5- Öğrencileri, teorik bilgi ve uygulama arasındaki ilişkiyi doğru kurabilecekleri yöntembilimsel araçlarla donatmak.					
Dersin İçeriği:	Bu derste temel amaç, hukuk fakültesine yeni başlamış öğrencilere bir "hukukçu" olarak düşünme becerisi kazandırmaktır. Başka bir ifadeyle, bu derste esas olarak öğrencileri, neyin hukuki bir sorun olduğunu doğru tespit edebilmelerini ve hukuki sorunları hukukun yöntembilimine başvurarak çözebilmelerini sağlayacak araçlarla donatmak amaçlanmaktadır. Bu çerçevede, ders kapsamında öncelikle "hukuk kavramı" üzerinde durulmaktadır. Kavramın başta toplum, düzen, meşruiyet, norm, yaptırım kavramları olmak üzere ilgili kavramlarla ilişkisi irdelenmektedir. Bu inceleme sırasında hukuk sözcüğünün farklı anlamları da ele alınmaktadır. Ardından hukuk normlarının diğer toplumsal davranış normlarından farkı ve ilişkisi tartışılmaktadır. Bu girişten sonra, geniş bir başlık olarak pozitif hukukun uygulanması konusuna geçilmektedir. Bu bağlamda, sırasıyla, hukukun kaynakları ve normlar hiyerarşisi, hukukun temel kavramları, kamu hukuku - özel hukuk ayrımı, hukukun dalları konuları işlenmektedir. Son olarak, dar anlamıyla pozitif hukukun uygulanması, yani hukuki uyumazlıkların, somut olaya ilgili soyut kuralın uygulanması yoluyla çözülmesi konusu ayrıntılı olarak ele alınmaktadır. Bu çerçevede, öncelikle mantık yasaları üzerinde durulmakta, ardından hukukun uygulanmasında mantık kurallarının rolü anlatılmaktadır. Kamu hukuku ve özel hukuk kurallarının uygulanmasındaki farklılıklar, hukuk normunun analizi, yorum yöntemleri, kıyas, ters anlam, evleviyet, boşluk türleri ve boşluk doldurma, hâkimin takdir yetkisi gibi konular uygulamadan örneklerle ele alınmaktadır.					
Dersin Öğrenme Çıktıları (ÖÇ):	• 1- Hukukun temel kavramları hakkında genel bilgi sahibi olmak. • 2- Hukuki sorunları çözerken başvurmaları gereken hukuk kaynaklarını tespit edebilmek ve ulaşabilmek. • 3- Somut olayla karşılaştıklarında, analitik düşünerek hukuki sorun ya da sorunları doğru tespit edebilmek. • 4- Pozitif hukuk derslerinde öğrendikleri teorik bilgiyi uygularken, hukuk disiplininin gerektirdiği yöntemsel araçları kullanabilmek.					
Dersin Öğrenme Yöntem ve Teknikleri	Konu anlatımı ve öğrencilerin derse aktif katılımıyla tartışma					

HAFTALIK PROGRAM

Hafta	Konular	Ön Hazırlık	ÖÇ
1	Hukuk nedir?		1
2	Hukuk kavramı ve ilgili kavramlarla ilişkisi		1-2
3	Norm kavramı ve hukuk normlarının diğer toplumsal davranış kurallarıyla ilişkisi		1-2

4	Hukuk teorisinin temel kavramları		1-2
5	Hukukun kaynakları ve normlar hiyerarşisi		1-2-3
6	Kamu hukuku - özel hukuk ayrımı ve hukukun dalları		1-2-3
7	Hukukta yöntembilime giriş		1-3-4
8	Hukuk-mantık ilişkisi: hukukun uygulanmasında mantık kurallarının rolü		1-3-4
9	Uygulamada yöntem sorunu ve kamu hukuku-özel hukuk ayrımının yöneme etkisi		1-3-4
10	Hukuk normları arasında çeşitli kriterlere göre yapılan ayrımlar ve bu ayrımların yöneme etkisi		1-3-4
11	Hukuk normunun yorumu ve yorum türleri		1-4
12	Kıyas, ters anlam, evleviyet		1-4
13	Hakimin boşluk doldurması		1-4
14	Hakimin takdir yetkisi		1-4

Kadir Has Üniversitesi'nde bir dönem 14 haftadır, 15. ve 16. hafta sınav haftalarıdır.

ZORUNLU ve ÖNERİLEN OKUMALAR

AYBAY Aydın, AYBAY Rona, Hukuka Giriş, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 2014.
ÖZLEM Doğan, Mantık, Notos Kitap, İstanbul, 2011.
SÖZER Ali Nazım, Hukukta Yöntembilim, Beta Yayınları, İstanbul, 2012.

DİĞER KAYNAKLAR

GÖZLER Kemal, Hukuka Giriş, Ekin Yayınları, Bursa, 2013.
GÜRİZ Adnan, Hukuk Başlangıcı, Siyasal Kitabevi, Ankara, 2013.
IŞIKTAÇ Yasemin, METİN Sevtap, Hukuk Metodolojisi, Filiz Kitabevi, İstanbul, 2013.

DEĞERLENDİRME SİSTEMİ

Yarıyıl İçi Çalışmaları	Sayı	Katkı Payı (%)
Ara Sınavlar/Sözlü Sınavlar/Kısa Sınavlar	1	40
Final Sınavı	1	60
Total:	2	100

İŞ YÜKÜ HESAPLAMASI

Etkinlikler	Sayısı	Süresi (saat)	Toplam İş Yüğü (saat)
Ders Saati	14	2	28
Uygulama	14	1	14
Dersle İlgili Sınıf Dışı Etkinlikler	12	2	24
Ara Sınavlar/Sözlü Sınavlar/Kısa Sınavlar	1	5	5
Final Sınavı	1	5	5
Toplam İş Yüğü (saat):			76

1 AKTS = 25 saatlik iş yüğü

PROGRAM YETERLİLİKLERİ (PY) ve ÖĞRENME ÇIKTILARI (ÖÇ) İLİŞKİSİ

#	PY1	PY2	PY3	PY4	PY5	PY6	PY7	PY8	PY9	PY10
OC1		3			2				3	
OC2		3			1				2	1
OC3	2	3			1				1	
OC4		3	2		2				3	

Katkı Düzeyi: 1 Düşük, 2 Orta, 3 Yüksek